

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยบ้านใหม่สามัคคี
ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด*
Public Participation in Solid Waste Management in Ban Mai
Samakkhi, Nong Yai Sub-District, Phon Thong District, Roi Et
Province*

ศิริัญญา ฐานบำรุง¹ สุพัตรา หล้าสงค์² และเสกสรรค์ สนวา³
Sirinya Thanbumroong¹, Supattra Lasong² and Seksan Sonwa³

Received : November 29, 2022; Revised : March 12, 2023; Accepted : March 12, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด และ 2) เสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด วิจัยออกแบบเป็นเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างการวิจัยคือ ประชาชนที่เป็นสมาชิกจำนวน 110 คน เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ผลการวิจัย พบว่า

1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$, S.D=0.61) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.52$, S.D=0.75) และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.30$, S.D=0.83)

¹⁻³คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด; Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University, Thailand; e-mail : seksan@reru.ac.th

*DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2023.10>

2) ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า 1) อยากให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่นำรถเก็บขยะมาเก็บที่ชุมชนเหมือนเดิม จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 2) อยากให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่นำถังขยะแต่ละประเภทกลับมาให้ชุมชน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 และ 3) อยากให้มีความร่วมมือ ใส่ใจ สามัคคีแบบนี้ตลอดไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

คำสำคัญ (Keywords) : ระดับการมีส่วนร่วม, การจัดการขยะ, การมีส่วนร่วมของประชาชน

Abstract

The purposes of this research were to study the level of participation and to suggest guidelines for public participation in waste management of Ban Mai Samakkhi, Nong Yai Sub-District, Phon Thong District, Roi Et Province. The quantitative research method was used in this study. The samples were collected from 110 public members. The data were collected from questionnaires and interviews and analyzed using descriptive statistics including percentage, mean, and standard deviation. The findings were as follows:

1) The level of public participation in the overall operation was high level ($\bar{X}$ =3.58, S.D.=0.61). Participation in decision-making was at a high level ($\bar{X}$ =3.52, S.D.=0.75), and participation in monitoring and evaluating was at a moderate level ($\bar{X}$ =3.30, S.D. =0.83).

2) The suggestions for public participation in waste management were that: 1) 21 people suggested to have garbage trucks come to the community as before, representing 28.00 percent; 2) 18 people suggested to take the trash back to the community, representing 24.00 percent; and 3) 15 people suggested to have cooperation, care, and unity, representing 20.00 percent.

Keywords: Level of Participation, Waste Management, Public Participation

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญที่อยู่คู่กับสังคมไทยมายาวนานและนับวันยิ่งมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น สาเหตุเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยทุกปีตาม

อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการอุปโภคบริโภคของประชาชน ในขณะเดียวกันปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น ในอัตราที่ต่ำ แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ทั้งการจัดเก็บ เคลื่อนย้าย รวมทั้งการทำลาย จะได้รับการจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับปริมาณขยะมูลฝอยที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี (กรมควบคุมมลพิษ, 2556 อ้างถึงใน ปิยชาติ ศิลปะสุวรรณ, 2557 : 1) การจัดการขยะมูลฝอยในประเทศไทยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 250 ระบุว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น และมาตรา 258 จัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ (พัชร สีนเจริญ, 2562) แนวทางหนึ่งที่จะแก้ไขปัญหาขยะได้อย่างเป็นรูปธรรมคือการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่ระบบการกำจัดโดยกระบวนการลด (Reduce) ใช้ซ้ำ (Reuse) และ รีไซเคิล (Recycle) การส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการรวมกลุ่มพื้นที่ การรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยร่วมกันโดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสานที่เน้นการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ อาทิการหมักปุ๋ยหรือรูปแบบพลังงานทดแทนเป็นต้น (กรมควบคุมมลพิษ, 2552 : 4)

บ้านใหม่สามัคคี หมู่ 13 ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด มีประชากร 806 คน จาก 187 ครัวเรือน ส่วนมากทำอาชีพเกษตรกรรมเช่น ทำนาปี ทำสวนมันสำปะหลัง อ้อย สวนยาง ประชาชนบางส่วนประกอบ อาชีพรับจ้างทั่วไปและทำงานในโรงงานต่างๆ (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่, 2564) ได้เห็นปัญหาของขยะซึ่งเป็นวาระแห่งชาติปกติแล้วเป็นวาระของชุมชนเช่นกัน จึงได้ร่วมมือร่วมใจกันจัดการขยะเพื่อให้ขยะลดลงและเพื่อให้แก่ได้จัดการอย่างถูกวิธีเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและยั่งยืนจากการสำรวจพื้นที่ของบ้านใหม่สามัคคีตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้มีการนำโครงการของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่คือโครงการทำดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก ที่ให้กับหมู่บ้านในตำบลหนองใหญ่เพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน โดยมีเงินสนับสนุนจากโครงการหมู่บ้านละ 15,000 บาทชาวบ้านใหม่สามัคคีได้เล็งเห็นถึงปัญหาขยะมูลฝอยจากสภาพปัญหาดังกล่าวเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาขยะของชุมชนบ้านใหม่สามัคคีในระยะยาว ที่เกิดจากร้านขายของชำ ร้านธุรกิจผลิตจำหน่ายอาหาร ตลาดนัดและครัวเรือน ที่ทำให้ขยะมูลฝอยภายในบ้านใหม่สามัคคีมีปริมาณมากขึ้น รวมทั้งประชาชนไม่ตระหนักถึงวิธีการคัด

แยกขยะมูลฝอยและวิธีการทำลายขยะมูลฝอย จึงได้นำโครงการทำดีด้วยหัวใจ ลดให้ลดใช้
ถุงพลาสติกมาใช้เพื่อนำไปสู่การจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากสภาพปัญหาข้างต้น จึงสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ
บ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้ทราบถึงการมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการจัดการกับขยะมูลฝอยในชุมชนและทราบถึงวิธีการบริหารจัดการของประชาชน
ผู้มีส่วนร่วม

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชนบ้านใหม่สามัคคี
ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินการ ด้านการ
ตัดสินใจ และด้านการติดตามและประเมินผล
2. เพื่อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชนบ้านใหม่สามัคคี
ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ บ้านใหม่สามัคคี
ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยออกแบบเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ
(Quantitative Research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ บ้านใหม่สามัคคี
ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ประชากร คือ ประชาชนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง
จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 806 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่, 2564)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนบ้านใหม่สามัคคี ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนที่ไม่ได้เข้าร่วม
โครงการ และประชาชนที่เป็นสมาชิกเข้าร่วมโครงการ รวมทั้งสิ้น 110 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่าง
การสุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

2) เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือแบบสอบถาม
แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

- 1) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะในชุมชนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด
- 3) แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติระดับมาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ บ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด รายละเอียด ดังนี้

- 1) ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามจำนวน 110 ชุด เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 2) ขออนุญาตเป็นทางการจากทางคณะนิติรัฐศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3) ดำเนินการลงพื้นที่เพื่อจัดเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำข้อมูลป้อนเข้าสู่โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อหาค่าทางสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ บ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด” ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง จำนวน 53 คน (ร้อยละ 52.5) มีอายุระหว่าง 46 ปี ขึ้นไป จำนวน 66 (ร้อยละ 65.3) มีอาชีพ เกษตรกร จำนวน 74 คน (ร้อยละ 73.3) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 62 คนคิดเป็นร้อยละ 61.4 อาศัยอยู่ในตำบลหนองใหญ่ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 72 คน (ร้อยละ 71.3) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,00-10,000 บาท จำนวน 44 คน (ร้อยละ 43.6) และมีสมาชิกในครัวเรือน 2-4 คน จำนวน 75 (ร้อยละ 74.3)

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะในชุมชนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน

ข้อ	การดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\bar{x}$	S.D	แปลผล
1.	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยของบ้านใหม่สามัคคี	3.66	0.69	มาก
2.	ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของบ้านใหม่สามัคคี	3.63	0.65	มาก
3.	การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	3.62	0.63	มาก
4.	การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะในชุมชน	3.63	0.64	มาก
5.	ความสำคัญในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยของบ้านใหม่สามัคคี	3.66	0.65	มาก

ข้อ	การดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
6.	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอย เนื่องในวันสำคัญต่างๆที่ชุมชน/เทศบาลจัดขึ้น	3.68	0.66	มาก
7.	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมรักษาความสะอาดที่ชุมชนจัดขึ้น	3.69	0.70	มาก
8.	การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	3.49	0.72	ปานกลาง
9.	การมีส่วนร่วมให้การสนับสนุน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน แก่โครงการ	3.36	0.73	ปานกลาง
10.	การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาในชุมชน	3.48	0.71	มาก
11.	การเข้าร่วมประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมต่างๆของชุมชน	3.49	0.67	ปานกลาง
รวม		3.58	0.61	มาก

จากตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.58, S.D=0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมรักษาความสะอาดที่ชุมชนจัดขึ้น มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด ($\bar{X}$ =3.69, S.D=0.70) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอย เนื่องในวันสำคัญต่างๆที่ชุมชน/เทศบาลจัดขึ้น ($\bar{X}$ =3.68, S.D=0.66) และการมีส่วนร่วมในการดำเนินในการจัดการขยะมูลฝอยของบ้านใหม่สามัคคี ($\bar{X}$ =3.66, S.D=0.69) ตามลำดับ

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการสนับสนุน เงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงานแก่โครงการ ($\bar{X}$ =3.36, S.D=0.73)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.	การจัดระเบียบข้อบังคับในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน	3.59	0.75	มาก
2.	การประชุมวางแผนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	3.55	0.74	มาก
3.	การกำหนดนโยบายหรือทิศทางในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	3.49	0.75	ปานกลาง
4.	การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอย	3.58	0.72	มาก
5.	การมีส่วนร่วมในโครงการในการเสนอปัญหา/ความต้องการการจัดการขยะมูลฝอย	3.51	0.79	มาก
6.	การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาพิจารณาปัญหา และจัดความสำคัญของปัญหาตลอดจนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ	3.45	0.79	ปานกลาง
รวม		3.52	0.75	มาก

จากตารางที่ 2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ 3.52, S.D=0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการจัดระเบียบข้อบังคับในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน ($\bar{X}$ =3.59, S.D=0.75) รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอย ($\bar{X}$ =3.58, S.D=0.72) และด้านการประชุมวางแผนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ($\bar{X}$ =3.55, S.D=0.74) ตามลำดับ

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาพิจารณาปัญหาและจัดความสำคัญของปัญหาตลอดจนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ($\bar{X}$ =3.45, S.D=0.79)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.	การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามโครงการ	3.31	0.79	ปานกลาง
2.	การมีส่วนร่วมในการติดตามการนำโครงการไปปฏิบัติ	3.33	0.81	ปานกลาง
3.	การเข้าร่วมเป็นกรรมการในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.29	0.92	ปานกลาง
4.	การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารในการจัดการขยะมูลฝอยของบ้านใหม่สามัคคี	3.33	0.87	ปานกลาง
5.	การตรวจสอบผลการดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยของบ้านใหม่สามัคคี	3.31	0.81	ปานกลาง
6.	การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกิจกรรมสรุปผลของการจัดการขยะมูลฝอยของบ้านใหม่สามัคคี	3.28	0.81	ปานกลาง
รวม		3.30	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.30, S.D=0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการติดตามการนำโครงการไปปฏิบัติ ($\bar{X}$ =3.33, S.D=0.81) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารในการจัดการขยะมูลฝอยของบ้านใหม่สามัคคี ($\bar{X}$ =3.33, S.D=0.87) และด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยของบ้านใหม่สามัคคี ($\bar{X}$ =3.31, S.D=0.81) ตามลำดับ

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกิจกรรมสรุปผลของการจัดการขยะมูลฝอยของบ้านใหม่สามัคคี ($\bar{X}=3.28$, S.D=0.92)

2) เสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ลำดับข้อ	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	มีความเห็นว่าภาครัฐควรสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการขยะของหมู่บ้านชุมชนบ้าง	9	12.00
2	อยากให้มีความร่วมมือ ใส่ใจ สามัคคี แบบนี้ตลอดไป	15	20.00
3	อยากให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่นำถังขยะแต่ละประเภทกลับมาให้ชุมชน	18	24.00
4	อยากให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่นำรถเก็บขยะมาเก็บที่ชุมชนเหมือนเดิม	21	28.00
5	อยากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกมาให้ความรู้ให้กับประชาชนในชุมชน	12	16.00
รวม		75	100.00

จากตาราง 4 ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะชุมชนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 75 คน โดยมีข้อเสนอแนะ 3 ลำดับแรกคือ 1) อยากให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่นำรถเก็บขยะมาเก็บที่ชุมชนเหมือนเดิม จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 2) อยากให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่นำถังขยะแต่ละประเภทกลับมาให้ชุมชน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 และ 3) อยากให้มีความร่วมมือ ใส่ใจ สามัคคีแบบนี้ตลอดไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ บ้านใหม่สามัคคี ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนายูง จังหวัดร้อยเอ็ด” ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยเพียง 1 ประเด็นหลัก ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$, $S.D.=0.61$) 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.52$, $S.D.=0.75$) และ 3) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.30$, $S.D.=0.83$) เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ ประชาชนมีความตระหนักและสำนึกในความรับผิดชอบของตนเองในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและพัฒนาชุมชนของตนเองให้มีความน่าอยู่ น่ามอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤนาท ยืนยง และพิชานาถ เงินดีเจริญ (2565) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของตำบลสาพะเนียง อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.36$, $S.D.= 0.86$) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.72$, $S.D.= 0.89$) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.09$, $S.D.= 0.84$) และ ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบและการประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.51$, $S.D.= 0.83$) ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า รับรู้ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุดด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวดี ไกรสกุล, ประเมศวร์ ศรีรักษ์ และจุฑาภรณ์ คงรักษ์กวิน (2564) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบรายได้การจัดเก็บขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี ($\bar{X}=4.39$)

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่ควรส่งเสริมกิจกรรมเสริมความรู้ในการนำเศษขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ตำบล

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่ควรผลักดันโครงการทำดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติกให้ครบทุกหมู่บ้านในตำบลหนองใหญ่

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่กับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นในเขตพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลในเขตพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด

เอกสารอ้างอิง (References)

- กลมควบลุมลพิษ. (2552). คู่มือสำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจร. <https://www.pcd.go.th/wp-content/uploads/2020/05/pcdnew->
- นฤนาท ยืนยง และพิชานาถ เงินดีเจริญ. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของตำบลสาพะเนียง อำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 12, (2), 279 -297.
- ปิยชาติ ศิลปะสุวรรณ. (2557). ขยะมูลฝอยชุมชน ปัญหาใหญ่ที่ประเทศกำลังเผชิญ. สำนักวิชาการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 4(7), 1-27.
- พัชรีย์ สีนเจริญ. (2562). การจัดการขยะมูลฝอย : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง]. http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/files/2562_1597732926_6114832075.pdf
- สุวัठी ไกรสกุล, ปรมะศวร์ ศรีรักษ์ และจุฑาภรณ์ คงรักษ์กวิน. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล , 7, (1), 113-120.
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่. (2564). โครงการทำดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่, ร้อยเอ็ด : เอกสารอัดสำเนา.